

การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
The Operation of Lab School Project in Secondary Educational Service Area Office 27

สุมาลี ศรีจันทร์*¹ และ แก้วเวียง นานาผล**²

¹ร.ร.ปทุมรัตน์พิทยาคม ต.บัวแดง อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด 45190

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ต.เกาะแก้ว อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด 45120

E-mail: masuo.nok@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันและเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาและครู กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 และแบบสอบถามการสนทนากลุ่ม สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้

2. แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามกลยุทธ์ ทั้ง 5 ด้าน เป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านกระบวนการบริหารและการจัดการภายในโรงเรียน มีการบริหารจัดการที่ดี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา มีการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถ เป็นครูมืออาชีพและมีจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนมีระบบเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง พี่เลี้ยง ศึกษาพิเศษ ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความพร้อมด้าน ICT และด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มพูนความรู้นำไปใช้ประโยชน์ทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ในการสืบค้นหาข้อมูลที่ทันสมัย

คำสำคัญ: การดำเนินงาน โรงเรียนต้นแบบในฝัน มัธยมศึกษา

Abstract

The Aims of this study were to study the operation of Lab School Project in Secondary Educational Service Area Office 27. This study was classified by position status and experience of the school administrators and teachers. The samples group of this study was 374 school administrators and teachers. The study instrument was a questionnaire covering two parts with the reliability value of 0.90 and a group discussion. The statistics were frequency, mean, percentage and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. The operation of Lab School Project in Secondary Educational Service Area Office 27 with the opinions of the school administrators and teachers, in overview was at a good level. Considering in each aspect, sorted from the most to the least was process management in school, teachers and educators development, supporters network system and education equipment, Information Communication and Technology (ICT) system, and students' quality and study process, respectively.

2. Good practices of the operation of Lab School Project according to all 5 strategies were as driving forces schools to self develop. Moreover, there was a changing of management process and good governance by using SBM - School Based Management. The operations in schools were practiced in peer relations. In the development of teachers and educators aspect there was capabilities to be professional and spiritual in education quality development. The school administrators were professionals, leaderships, and able to administer the organizations. In the supporters' network system and educational equipment, the schools had cooperated with masters, educators and local wisdoms. In the ICT-Information Communication and Technology system, the schools increased ICT competency to develop the quality of the schools. In the students' quality and study process, the students had more skills to search and learn by themselves both inside and outside their classrooms. The students were able to use ICT for studying and searching updated information.

Keywords: Operations, Lab School Project, Secondary Level

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 มีข้อความระบุว่า “การศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” การปฏิรูปการศึกษาภายใต้กรอบกฎหมายที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” ได้บัญญัติขอบข่ายการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาหลายด้าน เช่น การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปโครงสร้างการบริหาร การปฏิรูประบบการจัดสรรทรัพยากร เป็นต้น โดยสรุป ก็คือ การปฏิรูปครูถือเป็นเงื่อนไขสำเร็จของการปฏิรูปการเรียนรู้และการเรียนรู้คือ

เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 34-37)

กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบโครงการในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้โครงการเกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดตั้งศูนย์บริการโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันขึ้น จัดทำกรอบแนวคิดของโครงการโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของกลุ่มกัลยาณมิตรและผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร สร้างแนวคิดในการพัฒนาวิชาการและกำหนดภาพความสำเร็จของโรงเรียนในฝัน คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลง รู้จักการบริหารจัดการที่ดี

ครูมีความเป็นมืออาชีพ นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะในการดำรงชีวิต สร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเองได้ โรงเรียนดีมีคุณภาพ ผู้ปกครองและชุมชนร่วมเป็นเจ้าของให้การสนับสนุนโรงเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถรู้ทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับสังคมโลกได้ การทำแผนงานหลักและกลยุทธ์หลักของโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน วางแผนการดำเนินงานของหน่วยงานหลักและกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเข้าสู่โครงการในระยะเริ่มแรกของโครงการจะหาโรงเรียนที่เป็นตัวแทนในระดับอำเภอก่อน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่มีความพร้อมในการพัฒนาเป็นหลัก (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 10)

จากสภาพปัญหาที่พบจากการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน จากการศึกษา พบว่า 1) ด้านการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ พบว่า การจัดสรรงบประมาณมายังโรงเรียนล่าช้าและเร่งรัดให้ใช้จ่ายทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน และบุคลากรไม่เข้าใจการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอและมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาพัฒนาตนเอง งบประมาณในการพัฒนาครูและบุคลากรไม่เพียงพอทำให้พัฒนาได้ไม่ทั่วถึงและขาดความต่อเนื่อง ครูขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ครูขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า โรงเรียนไม่มีผู้อุปถัมภ์หลัก ขาดงบประมาณสนับสนุนให้สถานศึกษาและพี่เลี้ยงมาร่วมพัฒนาโรงเรียน (จิราพร เอี่ยมระหงษ์ 2549: 4-5)

จากการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันที่ผ่านมา มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานว่าเป็นไปตามที่โครงการกำหนดไว้และการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้พัฒนาสอดคล้องกับกลยุทธ์หลัก 5 ด้านของโครงการมากน้อยเพียงใดและข้อมูลที่ได้จะมาเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข วางแผนพัฒนาและขยายผลโครงการให้เกิดประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผู้วิจัยเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน และครู จำนวน 1,457 คน ของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 31 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครู จำนวน 304 คน รวม 374 คน ของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 28 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้ง 4 ฝ่าย หัวหน้าสำนักงาน ทั้ง 4 ฝ่าย ของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่ผ่านการรับรองเป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ทั้ง 3 รุ่น มีจำนวน 31 โรงเรียน โดยเลือกประชากรกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงเพื่อทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และโรงเรียนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ได้รับคัดเลือกในแต่ละรุ่น คือโรงเรียนต้นแบบในฝัน รุ่นที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม รุ่นที่ 2 คือ โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล และโรงเรียนต้นแบบในฝัน รุ่นที่ 3 คือ โรงเรียนผาน้ำทิพย์ ในการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสอบถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผลการพิจารณาคัดเลือกแบบสอบถาม พบว่าได้แบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ความสอดคล้องเนื้อหาทุกข้อประสงคทั้งหมด ซึ่งมีค่า IOC (IOC: Index of Consistency) ตั้งแต่ 0.6-1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปทดลองกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนต้นแบบในฝัน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 ฉบับ เก็บรวบรวมและมีความสมบูรณ์ จำนวน 374 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูล เพื่อนัดวันเวลาในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดำเนินการสนทนากลุ่ม ตามวันเวลาที่ได้นัดหมาย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ เรียบเรียงในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การดำเนินโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายโดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ
3. วิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 สรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้

1.1 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.2 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.3 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.4 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

1.5 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

2. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า

2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนทั้ง 3 โรง ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นเดียวกันส่วนใหญ่ คือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มพูนความรู้นำไปใช้ประโยชน์ทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ในการสืบค้นหาข้อมูลที่ทันสมัย ผู้เรียนมีทักษะมากขึ้นในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต มีทักษะการนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมต่างๆ มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเองพร้อมทั้งสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม มั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีมารยาทสังคมและมีวินัย มีความมั่นใจในตนเอง มีความตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมากที่สุดและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียนโรงเรียนต้นแบบในฝันมาจากความสามารถในการระดม ทรัพยากรทางการศึกษา การจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) การพัฒนาตนเองของบุคลากรภายในโรงเรียน และความร่วมมือร่วมใจของบุคคลในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโรงเรียนและรวมทั้งผู้เรียนมีความเป็นไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีความภูมิใจในความเป็นไทย เข้าร่วมกิจกรรมด้านอนุรักษ์ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน โรงเรียนทั้ง 3 โรง ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม มีความคิดเห็น คือ โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี มีบรรยากาศและวัฒนธรรม การปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร ผนึกพลังสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา มีการบริหารโดยใช้ระบบวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้

เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารภายในโรงเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน

2.3 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนทั้ง 3 โรง ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็น คือ ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความเป็นมืออาชีพทั้งครู ผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้ภาวะจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครูผลิตสื่อนำสื่อสำเร็จรูปมาใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบมีพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนางานที่รับผิดชอบโดยใช้ ICT ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนทั้ง 3 โรง ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มมีความคิดเห็น คือ โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความพร้อมด้าน ICT ทุกโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ครบถ้วนประกอบคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูล และการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การบริหารจัดการด้าน ICT โดยจัดทำและใช้ห้องปฏิบัติการที่ประกอบด้วยระบบ ICT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ จัดทำและใช้ฐานความรู้เพื่อให้นักเรียนสืบค้นผ่านระบบ E-Library จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรายปี จัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานด้าน ICT จัดทำและใช้ระบบ E-Learning และ Website ของโรงเรียน สอดคล้องกับการเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ส่วนรูปแบบในการใช้ ICT ประกอบการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ได้แก่ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) WBI/WBT หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) , E-presentation, E-album และ Courseware โดยใช้ในการนำเสนอเนื้อหาการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยการพัฒนาระบบ ICT

2.5 ด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนทั้ง 3 โรง ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม มีความคิดเห็น คือ โรงเรียนมีระบบเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง ศึกษานิเทศก์ ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการระดมเงินทุนสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น การทอดผ้าป่าการศึกษา การจัดงานศิษย์เก่า การรับบริจาค การประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยโรงเรียนมีวิธีการแสวงหาทรัพยากรเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้นแบบในฝัน ซึ่งส่วนมากงบประมาณส่วนใหญ่มาจาก ผู้ปกครอง ชุมชน ครู ศิษย์เก่า และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า โรงเรียนต้นแบบในฝัน มีภาพความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและผลผลิตที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติ กลสินธรา และคณะ (2553: 35-40) ได้ทำการศึกษาภาพความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (Lab School) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง พบว่า การดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน (Lab School) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง โดยรวม พบว่า มีภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านของการประเมิน พบว่าภาพความสำเร็จด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

1.1 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้รัก

การอ่านและการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะในการดำรงชีวิตในสังคมใหม่ ใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพและสามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ และสืบสานวิถัวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจ ในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประวัติ จันทสิทธิ์ (2551: 64-71) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน โรงเรียนจะต้องมุ่งสร้างโรงเรียนขั้นดีที่เกิดจากการร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับประชาสังคม เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สกล สัตยธรรม (2550: 49) ได้ทำการ ศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนได้จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป

1.3 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารมีอาชีพ ครูมีอาชีพและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เน้นบุคลากรทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สราวุฒิ บุญยยืน (2550: 107) ที่ได้ศึกษา เรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสกลนคร พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมาก

1.4 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนมุ่งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันเป็นเครื่องมือของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติ กลืนธรา (2550: 69-80) ที่ได้ศึกษา เรื่อง กลยุทธ์หลักการพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า การดำเนินงานตามกลยุทธ์หลักการพัฒนาโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุรอบด้าน โดยรวมและจำแนกเป็นรายกลยุทธ์หลักการพัฒนาพบว่าการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน

1.5 การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ด้านการพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่า ด้านการพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนที่จะเป็นโรงเรียนขั้นดี มีความพร้อมสมบูรณ์แบบและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในชุมชน จะต้องเกิดจากการร่วมคิด ร่วมฝันจากประชาสังคม จึงต้องมุ่งระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรชัย ดาวรรณา (2548: 109-116) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนทุกด้าน ทั้งการบริหารงาน

วิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 กลยุทธ์ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน 3) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา โดยภาพรวม พบว่าการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน ตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามกลยุทธ์ ทั้ง 5 ด้านเป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านกระบวนการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน มีการบริหารจัดการที่ดี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนามีการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถ เป็นครูมืออาชีพและมีจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ด้านระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา มีระบบเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง ศึกษานิเทศก์ ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ความพร้อมด้าน ICT และด้านพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ในการสืบค้นหาข้อมูลที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากว่า โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันต้องพัฒนา กลยุทธ์ทั้ง 5 ด้าน ไปพร้อม จึงทำให้มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการทั่วประเทศเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนในชนบท ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการ นวัตกรรม นาคะเวช, (2558: 109-116) ที่สรุปได้ว่าโรงเรียน

ต้นแบบในฝันส่วนใหญ่ต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณ อาคารเรียนห้องปฏิบัติการและคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ขาดอัตรา กำลังครู การพัฒนาบุคลากรไม่ต่อเนื่องและชุมชนให้การสนับสนุนร่วมมือน้อย และจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีผู้บริหารและครูมีความตระหนักในการพัฒนา มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ และมีการสร้างภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการมีความยั่งยืนต่อไป และสอดคล้องกับ นกสร ต้นปัทมดิลก (2548: 106) ที่พบว่าปัจจัยส่งเสริมในการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การพัฒนาโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ และอีกส่วนหนึ่งก็คือ การเป็นศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนในฝันจะเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานโครงการต่อไป เนื่องจากมีการกำกับติดตาม และการให้ความช่วยเหลืองบประมาณจากโครงการเพื่อทำให้เกิดการดำเนินงานโครงการในด้านการพัฒนาบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเปรียบเหมือนการเสริมแรงให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาโครงการทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการสำรวจข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียนในฝันแต่ละแห่ง ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ เพื่อให้ทันต่อความต้องการ
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
3. ควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในฝันให้ทั่วถึง
4. หน่วยงานต้นสังกัดควรประสานให้โรงเรียนในฝันทุกแห่งได้รวมกลุ่มกันเพื่อใช้ทรัพยากรในการพัฒนาครูและบุคลากรร่วมกัน

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

6. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความ คิดเห็นของผู้ปกครอง ชุมชนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนต้นแบบในฝันตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แก้วเวียง นานาผล ที่ปรึกษางานวิจัย และคณาจารย์ สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ สนับสนุนการทำงานวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2546.

กิตติ กลสินธรา. กลยุทธ์หลักการพัฒนาที่ส่งผลต่อภาพความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. ผลงานทาง วิชาการเพื่อเลื่อน วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ, 2550.

กิตติ กลสินธรา. การศึกษาภาพความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2553. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ภาคกลาง), 2553.

จิราพร เอี่ยมมะหงษ์. การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2549.

นภสร ต้นปัทมดิลก. การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

นิวัตร นาคะเวช. การดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในฝัน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 48: หลักสูตรสังคมจิตวิทยาวิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร, 2548.

ประวิติ จันทสิทธิ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

พรชัย ดาวรรณา. ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

สกล สัตยธรรม. สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

สรารุณ บุญยืน. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550.

